Kuusalu Keskkooli valikkursuse ainekava gümnaasiumile

Kursuse nimi:	Filosoofia II
Ainevaldkond:	sotsiaalained
Kursuse maht:	35 tundi
Eeldusained (kui on): eeldusaineks on Filosoofia I läbimine	
Kursuse sihtgrupp: kogu gümnaasium, soovituslikult 2. kursus või 3. kursus	
Kursuse eesmärgid:	
1) tutvustada õpilasele kaasaegset filosoofiat mõningate olulisemate käsitluste, mõistete ja autorite kaudu; 2) avardada õpilase silmaringi, maailmapilti ja maailmavaadet; 3) arendada õpilases kriitilist mõtlemist ja arutlemise oskust; 4) õpetada koostama ja ära tundma filosoofilisi küsimusi ning neid ka analüüsima ja vastuseid leidma; 5) julgustada õpilast arvamust avaldama, kuid selgitades samaaegselt sallivuse vajalikkust ning heade tavade järgimist; 6) õpetada argumenteerima ja tõlgendama raskemat filosoofilist teksti või mõnd maailmavaadet; 7) toetada õpilase kujunemist aktiivseks tõlgendajaks passiivse vastuvõtja asemel.	
Õppeaine lühikirjeldus:	
Filosoofia võimaldab luua süsteemi õpilase senistes teadmistes, aitab kujundada sallivust erinevate mõtteviiside suhtes ning samaaegselt arendab kriitilist ja analüüsivat mõtlemist. Filosoofia teine kursus süvendab esimesel kursusel omandatud põhioskusi, pöörates suuremat tähelepanu teadmisviiside, väärtuste ning ühiskonna ja keskkonna filosoofilisele käsitlemisele. Seos tänapäevaga ja tänapäeva mõtlemisviisidega on suurem. Valikkursusel osalemise eelduseks on esimesel kursusel osalemine, kus anti baasteadmised filosoofilisest mõtlemisest. Filosoofia valikursuse õppetegevuste tuumaks on jätkuvalt õpilase mõtlemisoskuse arendamine filosoofilise mõtlemise kaudu ning seeläbi kujundada arusaamist maailmast. Arutlusel ja arutlusteemadel on kandev roll. Seetõttu on filosoofilise mõtlemise suuline ja kirjalik harjutamine õppeaine olemuslik osa, mida arendatakse argumenteerimise ja tõlgendamise harjutamise kaudu kasutades selleks filosoofilist teksti või mõnd filosoofilist õpetust. Filosoofia põhiprobleemid on suhteliselt iseseisvad ja piiritletud, kuid need on paremini mõistetavad ja selgitatavad ühe või teise väljapaistva filosoofi õpetuse taustal. Seega kuuluvad teoreetiliselt käsitlemisele filosoofid Kantist tänapäevani, kelle õpetuste taustal on õpilasel parem mõista ja arutleda. Arutlusteemadeks on filosoofilised küsimused teadmisviiside, väärtuste ning ühiskonna ja keskkonna kohta:	

1) tänapäevase teadmise ja tunnetuse kujunemine;
2) tänapäeva olulised eetikateooriaid, moraaliteooriad;
3) tänapäeva olulised inimesefilosoofia voolud;
4) tänapäeva ühiskonnafilosoofia ja keskkonnafilosoofia.

Ei saa üle headest tavadest, mis väljenduvad asjakohases suhtumises filosoofilisse arutlusse, sh tõsises suhtumises argumentidesse ja lugupidavas suhtumises nende esitajasse, lugeja ning kuulaja austamises, mõtete arusaadavas väljendamises ning arutelule ja kriitikale avatuses.

Filosoofia valikkursuse raames korraldatakse diskussioone, rakendatakse grupitöö meetodeid, harjutatakse filosoofilise teksti lugemist ja mõistmist ning filosoofilise essee kirjutamist.

Praktilise suunitlusega konkreetseid arutlusküsimusi valides ning neid mõtestades arvestatakse õpilase kogemusega. Filosoofia toetab õpilase kujunemist aktiivseks tõlgendajaks passiivse vastuvõtja asemel.

Lõimumine:

Oma ajaloolise rolli tõttu teadusharude kujunemises on filosoofia kõikide teaduste alus. Filosoofia on tihedalt seotud teaduse, religiooni, kirjanduse, ühiskondlike muutuste ja eluga. Filosoofilise mõtlemise näitlikustamiseks tuuakse elulisi näiteid kõikidest ainevaldkondadest. Filosoofia arutlusteemad on seotud kodaniku-, väärtus-, tehnoloogia-, enesemääratluse jt õppekava üldpädevustega.

Kursuse õpitulemused:

Õpilane:
1) iseloomustab kaasaja filosoofiat mõningate neile omaste käsitluste, mõistete ja autorite kaudu;
2) mõtestab filosoofia erinevaid rolle tänapäeva maailmas, lähtudes omandatud teadmistest;
3) arutleb väärtuste ning ühiskonna ja keskkonna lihtsamate filosoofiliste küsimuste üle, eristades filosoofilist arutelu tavaarutelust;
4) tunneb filosoofilise arutluse häid tavasid ning märkab nende rakendamise kohti lugemises, kõnelemises, väitluses ja kirjutamises;
5) rakendab argumenteerimist ja tõlgendamist jõukohast allikateksti mõtestades ning esseed koostades;
6) on salliv erinevate arvamuste ja tõekspidamiste suhtes, kuulab teisi ning mõistab, et kõik inimesed ei pea ühtmoodi mõtlema;
7) oskab oma maailmavaatelisi seisukohti selgitada, kriitiliselt hinnata ja argumenteerida;
8) kujuneb aktiivseks tõlgendajaks passiivse vastuvõtja asemel.

Kursuse hindamisviis:

Kursus on hindeline.

Koondhinde moodustamise tingimused:

Filosoofia valikainet hinnatakse kursuse lõpul koondhindega. Koondhinne kujuneb erinevate osaoskuste hindamisest: arutlused, töö algtekstidega, aktiivsus tunnis, kodused

tööd, essee, isiklik areng jne. Filosoofias hinnatakse õpilase mõttekäigu selgust ja loogilisust, argumenteerimisoskust, suulist ja kirjalikku väljendusoskust.
Õppematerjalid, kirjandus (soovituslik kirjandus):
Grauberg. Maailm. Tõde. Vabadus. Tln. 1991 Meos. Filosoofia põhiprobleemid. Tln 1988 Meos. Kaasaja filosoofia. Tln. 2000 Künnapas. Suured mõtlejad. Tln. 1992 Warburton. Väike filosoofia ajalugu. Tln 2022 Saarinen. Filosoofia ajalugu tipult tipule. Sokratesest Marxini. Tln.1996 Salumaa. Filosoofia ajalugu I - V. EELK Usuteaduste Instituudi toimetised 1992- 1998 Salumaa. Filosoofia ajalugu I. Tln. 2023 Internetimaterjalid Meedia ja filmid

Ainekava koostaja nimi/nimed: Merja Rumm